

INHOUD

Inleiding	6	Urinewegen & hartgezondheid	44
Hoe maak je een kruidenremedie?	6	Niertonicum	46
Je eigen kruiden toolkit samenstellen	8	Citroen-venkel-geranium-massageolie	48
Veelvoorkomende kwalen – natuurlijke remedie- & behandelgids	10	Selderijzaadtonicum	50
Geest & emoties	12	Blaasversterkende thee	52
Kalmerend haverwater	14	Meidoorn-blauwebessenthee	54
Bernagietinctuur	16	Bieten-gembersap	56
Troostende thee	18	Rozemarijnmassageolie	58
Kruidenbadzakje	20	Kaneelsmoothie	60
Rustgevende verstuiiver	22	Cacao-blauwebessensmoothie	62
		Donkerrode-druivensap	64
		Verkoelende hibiscusdrank	66
Spijsverteringsstelsel	24	Ademhalingsstelsel	68
Gemberthee	26	Mosterdvoetbad	70
Rozenbottelthee	28	Gerstewater	72
Pepermunt-venkelthee	30	Vlierbloesemthee	74
Zoethoutinfusie	32	Kompres van appelciderazijn	76
Lijnzaadsmoothie	34	Knofloektinctuur	78
Probiotische wortelsmoothie	36	Zoethout-honingsiroop	80
Verzachende kamille-pepermuntinfusie	38	Eucalyptusthee	82
Dille-infusie	40	Honinghoestdrank	84
Mariadistelsmoothie	42	Zoethoutelixer	86
		Gorgeldrank met salie	88
		Tijm-honingthee	90

Huid	92	Vrouwengezondheid	136
Havermoutbad	94	Cranberry-appelsmoothie	138
Antischimmelvoetbad	96	Antischimmelkompres	140
Verkoelende thee	98	Tinctuur van Gelderse roos & gember	142
Tijmtonicum	100	Rode-klaverthee met pepermint	144
Saliethee	102	Dong quai-thee	146
Rozemarijnazijn	104	Frambozen-ijsthee	148
Calendula-olie	106	Probiotische smoothie	150
Teatree-voetcrème	108	Groeiende-buikolie	152
Lavendelkompres	110	Verzachtende borstolie	154
Havermoutpasta	112	Menopauzethee	156
Botten, spieren, gewrichten, ogen & oren	114	Register	158
Smeewortelthee	116		
Cayenne-olie	118		
Cayenne-citroentheo	120		
Mosterdkompres	122		
Ananas-gojismoothie	124		
Kurkuma-kokosthee latte	126		
Wilgenbastthee	128		
Calendulatinctuur	130		
Muurinfusie	132		
Knoflook-toortsolie	134		

INLEIDING

Zou je meer 'natuur' in je leven willen brengen? En zou je willen leren hoe je je eigen kwaaltjes en klachten kunt verlichten en verzachten? Dit boek vergroot je kennis van planten en biedt een schat aan remedies waarmee je jezelf kunt behandelen, van geneeskrachtige dranken, infusies en tincturen tot kompressen en oliën. Je leert niet alleen om je eigen natuurlijke EHBO-doos samen te stellen, maar ook om je medicijnkastje te vullen met kruidenproducten voor het hele gezin.

Veel kruidenremedies zijn natuurlijk verkrijgbaar bij natuurvoedingswinkels, maar je kunt ze eenvoudig zelf maken. Zo kun je er bovendien voor zorgen dat alle ingrediënten van goede kwaliteit zijn. De volgende keer dat je een verkoudheid, griep of maagklachten hebt, heb je hiervoor je eigen, zelfgemaakte remedie in huis.

Hoe maak je een kruidenremedie?

Er zijn 4 manieren om een kruidenremedie samen te stellen: thee, tinctuur, kruidenpapjes en kompressen. Afhankelijk van het kruid en de kwaal, zal dit boek je helpen bij de keuze van het middel dat je moet maken.

Kruidenthee

Een kruidenthee, ook wel infusie genoemd, wordt gemaakt van bladeren of bloemen.

- Breng voor een infusie 240 ml water in een pan (geen aluminium) aan de kook. Haal de pan van het vuur en voeg 1 flinke theelepel gedroogde of 2 theelepels verse kruiden toe. Leg het deksel op de pan en laat minstens 10 minuten trekken. Zeef en drink meteen, of bewaar maximaal 4 dagen in de koelkast.

Een kruidenthee van wortels of schors heet een afkooksel. Let op: als een wortel veel vluchtige oliën bevat (zoals gember of valeriaan), kun je hem beter later trekken dan afkoken.

- Laat voor een afkooksel 1 flinke theelepel gedroogde of 2 theelepels verse kruiden met 240 ml water afgedekt 20 minuten zachtjes koken. Zeef en drink meteen, of bewaar maximaal 4 dagen in de koelkast.

Kruidentinctuur

Tincturen zijn makkelijk te gebruiken. Ze worden meestal bewaard in een donkergekleurd (blauw of geelbruin) glazen flesje met een druppelaar.

- Bereid de kruiden voor door ze te hakken of fijn te malen. Je kunt van meerdere kruiden tegelijk een tinctuur maken. Doe de kruiden in een glazen pot en voeg wodka toe. De alcohol die je gebruikt, moet een volumepercentage van minstens 50% hebben. Bewaar de tinctuur uit de buurt van licht, en schud hem 1 keer

per dag gedurende een maand. Giet hem dan door een zeef en daarna door een schone, ongeverfde doek. Giet de vloeistof in een flesje en noteer de datum op een etiket; een tinctuur is minstens 5 jaar houdbaar. Gebruik: voeg 1 druppeltje toe aan een beetje warm water en drink op. Tincturen kunnen ook worden gemaakt met behulp van plantaardige glycerine in plaats van alcohol; dit is beter voor kinderen.

Een kruidenpapje

Hierbij worden de kruiden direct als papje op de huid aangebracht.

- Kneus de kruiden en meng ze met heet water, appelciderazijn, olijf- of castorolie, afhankelijk van wat je tot je beschikking hebt. De vloeistof helpt om er een 'papje' van te maken. Breng dit vervolgens aan op het deel van het lichaam dat aandacht nodig heeft, zoals een wond.
- Je kunt eventueel nog polenta of vers gemalen lijnzaad toevoegen om de pasta iets steviger te maken.

Kruidenpapjes kunnen meerdere keren per dag worden aangebracht. Je kunt eventueel een (thee)doek of smeerwortel- of weegbreebladeren gebruiken om het papje op zijn plaats te houden. Mosterd veroorzaakt blaarvorming op de huid en mag dus alleen met een doek op de huid worden aangebracht.

Een kompres

Een kompres is een doek die ondergedompeld is in warme of koude kruidenthee en uitwendig wordt gebruikt om ontstekingen te verminderen en hoofdpijn, verstuikingen en zonnebrand te verlichten.

- Je maakt een kompres door een schone (thee)doek in warme of koude kruidenthee te dompelen. De doek wordt daarna uitgewrongen en aangebracht op het gebied dat een behandeling nodig heeft; je kunt hier eventueel nog een droge doek overheen leggen. Wanneer de temperatuur van het kompres verandert, dompel je de doek opnieuw in de thee en breng je het nogmaals aan. Je kunt dit zo vaak herhalen als je wilt.

Vaak werkt kou het best bij warme, ontstoken condities, zoals zwellingen of hoofdpijn. Hete kompressen zijn goed voor rugpijn, artritis en keelpijn. De persoon die een behandeling nodig heeft, kan zelf meestal goed aangeven of koud of juist warm de beste verlichting zal geven.

KRUIDENBADZAKJE

HELPT TEGEN Slapeloosheid

BEREIDING 5 minuten

HOE TE GEBRUIKEN Leg het zakje in een warm bad
en ga er zelf bij liggen.

INGREDIËNTEN

1 eetlepel gedroogde kamillebloemen

1 eetlepel gedroogde lavendelbloemen • 1 eetlepel havervlokken

Dit kruidenbadzakje is heel makkelijk te maken.
Het helpt je om 's nachts goed te kunnen slapen.

Knip een stukje mousseline van 30 x 30 cm uit. Leg de gedroogde bloemen en havervlokken er midden op. Breng de hoekjes van de stof bij elkaar en bind ze vast met een touwtje. Gebruik zoals hiernaast staat aangegeven.

RUSTGEVENDE VERSTUIVER

HELPT TEGEN Angst
BEREIDING 5 minuten

HOE TE GEBRUIKEN Spuit naar behoefte een fijne nevel over je gezicht
(met gesloten ogen) en op je polsen; even schudden voor gebruik.

INGREDIËNTEN

enkele druppels etherische bergamotolie
enkele druppels etherische lavendelolie
enkele druppels etherische melisseolie
enkele druppels etherische ylang-ylangolie

Wanneer je door een moeilijke periode gaat en veel last hebt van angsten, kan deze spray je helpen om tot rust te komen.

Doe de etherische oliën in een donkergekleurd spuitflesje en voeg tot de rand gefilterd water toe. Gebruik zoals hiernaast staat aangegeven.

LIJNZAADSMOOTHIE

HELPT TEGEN Constipatie
BEREIDING 5 minuten
HOE TE GEBRUIKEN Drink naar behoefte.

INGREDIËNTEN

2 eetlepels gemalen lijnzaad • 1 banaan, geschild
180 g bosvruchten (vers of uit de diepvries)
200 ml yoghurt • 1 eetlepel honing

Lijnzaad is rijk aan oplosbare vezels die een gunstige werking op de spijsvertering en stoelgang hebben.

Pureer de ingrediënten glad in een blender. Schenk de smoothie in een glas en drink op.